

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ประชาธิปไตยกับการคอร์รัปชัน : กรณีศึกษาของประเทศไทย

จัดทำโดย

พลตำรวจเอก สถาพร หลาวทอง

รหัส

600541

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 5
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประชาธิปไตยกับการคอร์รัปชัน : กรณีศึกษาของประเทศไทย

พลตำรวจเอก สถาพร หลาวทอง
นรป. รุ่นที่ ๕

บทคัดย่อ

“ประชาธิปไตยแก่คอร์รัปชันได้ดีที่สุด” เป็นสิ่งที่หลายคนเชื่อว่าเป็นหนทางที่ถูกต้อง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ มาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าระดับการคอร์รัปชันของประเทศไทยอยู่ในระดับสูงมาโดยตลอด ไม่ว่าจะอยู่ในยุคของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งหรือรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร ดังจะเห็นได้จากคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน หรือดัชนีการรับรู้การคอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยซึ่งจัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ซึ่งมีการประเมินทุกปีมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๘ จนถึงปีล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ รวม ๒๒ ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยมีทั้งรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งและรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร ปรากฏว่าประเทศไทยได้คะแนนต่ำมาโดยตลอด โดยได้คะแนนต่ำกว่า ๕ จากคะแนนเต็ม ๑๐ (ในช่วงปี ๒๕๓๘ - ๒๕๕๔) และคะแนนต่ำกว่า ๕๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ (ในช่วงปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ทุกปี โดยได้คะแนนสูงสุดคือ ๓๘ ในปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยได้ ๓๕ คะแนน ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๓ คะแนน ได้ลำดับ ๑๐๑ จาก ๑๗๖ ประเทศ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ ๓๘ คะแนน อยู่ลำดับ ๗๖ จาก ๑๖๘ ประเทศ

ผู้นำรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นผู้นำบางรายทั้งที่มาจากจากรัฐประหาร ในส่วนของผู้บริหารประเทศ หรือผู้นำที่มาจากเลือกตั้ง ก็ถูกยึดทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในข้อหาร่ำรวยผิดปกติ และยังมีกรกระจ่ายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกโดยประชาชนตามหลักประชาธิปไตย ก็ปรากฏว่ามีคดีทุจริตในระดับท้องถิ่นเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ปรากฏข้อมูลตามเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งได้นำเสนอข้อมูลเรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดจำนวน ๑,๑๙๑ รายการ ปรากฏว่าเป็นเรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๐๑ รายการ เทศบาล ๑๔๐ รายการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑๐ รายการ เมืองพัทยา ๑ รายการ กรุงเทพมหานคร ๑๔ รายการ เรื่องกล่าวหาร้องเรียนที่อยู่ระหว่างดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง จำนวน ๒,๔๕๑ รายการ เป็นเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึง ๙๐๐ รายการ และข้อมูลจากศูนย์ประมวลข้อมูล สำนักงาน ป.ป.ช. ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดที่อยู่ระหว่างดำเนินการกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวน ๕๖๔ ราย จาก ๒,๔๕๖ ราย กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวน ๒๓ ราย จาก ๒๔ ราย กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ๑๑,๓๕๙ ราย จาก ๓๙,๖๓๑ ราย ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูง รวมทั้งการรัฐประหารในวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

คณะรัฐประหารได้ใช้เหตุผลประการหนึ่งที่ยึดอำนาจการปกครองคือรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งทุจริต ประพฤติมิชอบ

จึงเห็นได้ว่า ประชาธิปไตยในประเทศไทย ไม่ได้แก้ไขปัญหาคอร์รัปชันแต่อย่างใด เพราะการคอร์รัปชันเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือกระทำผิดกฎหมายที่ห้ามกระทำ ประชาธิปไตยอาจมีส่วนช่วยเป็นกลไกที่สำคัญทำให้มีการตรวจสอบการทุจริตเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาคอร์รัปชันที่ดีที่สุด เพราะปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันต้องแก้โดยวิธีการปราบปราม วิธีการป้องกัน และวิธีการปลูกฝังวิธีคิดที่ถูกต้อง ซึ่งต้องใช้ทั้งสามวิธีพร้อมกันหรือเรียกอีกอย่างว่า Three Pronged Strategy

คำสำคัญ

“สมบูรณาญาสิทธิราชย์” (Absolute monarchy) คือ ระบอบการปกครองที่มีกษัตริย์เป็นผู้ปกครองและมีสิทธิ์ขาดในการบริหารประเทศ^๑

“ประชาธิปไตย” (The Democracy) หมายความว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชนมีหลักการพื้นฐาน ๖ ประการ คือ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หลักสิทธิและเสรีภาพ หลักความเสมอภาค หลักภราดรภาพ หลักเหตุผล และหลักนิติธรรม^๒

“คอร์รัปชัน” (Corruption) หมายความว่า โกง เบียดบัง ทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง รับสินบน^๓

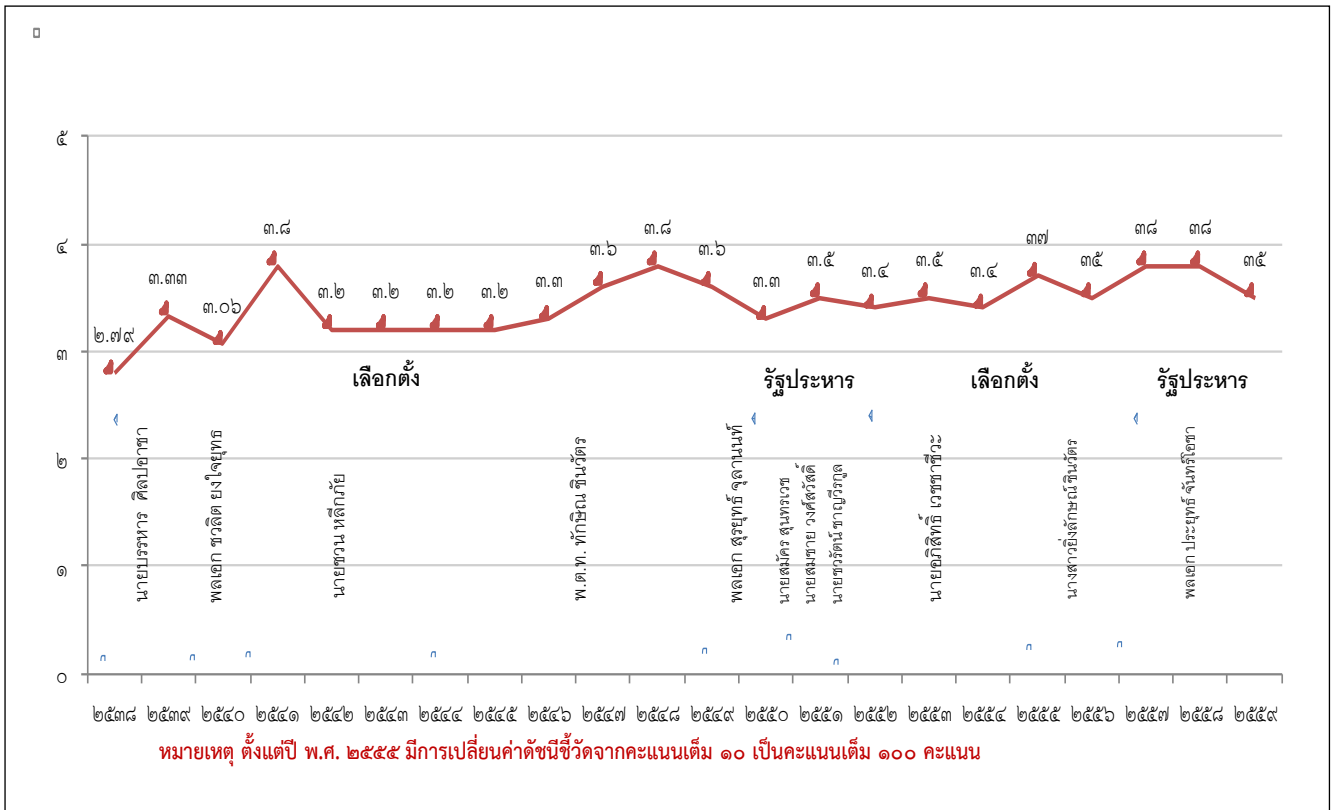
“Three Pronged Strategy” หมายความว่า ยุทธศาสตร์ที่ใช้แก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน โดยใช้วิธีการบังคับใช้กฎหมาย หรือปราบปราม (Law Enforcement) วิธีการป้องกัน (Prevention) และวิธีการปลูกฝัง (Education) ซึ่ง ICAC ของฮ่องกงประสบความสำเร็จในการนำมาแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน และประเทศไทยได้นำมาปรับใช้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

^๑ Wiki kpi.acth, ผู้เรียบเรียง : ภัทรวดี ชินชนะ

^๒ หนังสือ “คู่มือพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย” หน้า ๑๐-๑๑

^๓ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, หน้า ๒๔๘

บทวิเคราะห์

เปรียบเทียบคะแนนดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยกับรัฐบาลที่บริหารประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๙

จากข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยกับรัฐบาลที่บริหารประเทศระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๙ ข้างต้นตลอด ๒๒ ปี โดยรัฐบาลที่มาจากกาเลือกตั้งบริหารประเทศ จำนวนประมาณ ๑๙ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๔๙ และปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๗ รัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร จำนวนประมาณ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๙ ปรากฏว่าคะแนนไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญดังที่มีหลายคนเชื่อว่า “ประชาธิปไตยแก้คอร์รัปชันได้ดีที่สุด”

ประการสำคัญยังเชื่ออีกว่า “รัฐประหารไม่อาจแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้” เพราะหลายครั้งที่คณะรัฐประหารอ้างว่าทำเพื่อแก้คอร์รัปชัน แต่เอาเข้าจริงก็แก้ไม่ได้สักครั้งเดียว บางครั้งอาจจะเห็นความพยายาม แต่มันเป็นมาตรการระยะสั้น ที่สำคัญรัฐบาลแต่งตั้งโดยคณะรัฐประหารมักปรับเปลี่ยนสถาบันต่างๆ ให้หวนกลับสู่ระบบปิด สู้ค่านิยมอุปถัมภ์ที่เอื้อต่อการทุจริตโดยเฉพาะ State capture หรือ Regulatory capture สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้การแก้ปัญหาคอร์รัปชันยากขึ้นไปอีก มาตรการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของเมืองไทยจะได้ผลก็ต่อเมื่อประชาชนและสื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในแนวทางที่ดีขึ้นของเรื่องคอร์รัปชันชัดเจนว่าเกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตยมากกว่าสมัยรัฐบาลรัฐประหารอย่างแน่นอน สำหรับประเทศที่เริ่มก้าวเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย คอร์รัปชันมักเพิ่มสูงขึ้นในระยะแรกเพราะการเปลี่ยนผ่านระบอบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้คนกลุ่มใหม่ๆ ได้เข้าถึงอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ถูกปิดกั้นอยู่ แต่เมื่อเผชิญขีดจำกัดจากการถูกเลือกปฏิบัติหรือปิดกั้นโดยกลุ่มอำนาจหรือกฎเกณฑ์เก่าที่ล้าสมัยทำให้มีการใช้เงินติดสินบนเพื่อก้าวข้ามผ่านขีดจำกัดดังกล่าว เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงจุดหนึ่งระดับคอร์รัปชันจะคงที่และเริ่มลดลงไปเรื่อยๆ เมื่อสถาบันกฎหมาย นิติธรรม และระบบคุณค่าตามผลงานเข้าทดแทนระบบพวกพ้อง

ระบบอุปถัมภ์ ประกอบกับมีแรงผลักดันจากภาคประชาสังคมให้ปฏิรูประบบสถาบันต่างๆที่จำเป็นต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งในกระบวนการที่เราเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ต้องใช้เวลาและระบอบประชาธิปไตยที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง^๔

แต่ข้อเท็จจริงไม่ได้เป็นไปตามความเห็นดังกล่าว เพราะในช่วงระยะเวลาการบริหารประเทศของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งกลับมีปัญหาคอร์รัปชัน จนเป็นสาเหตุสำคัญให้มีการกระทำรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งตามแถลงการณ์ในการยึดอำนาจการปกครองได้ระบุว่า “ด้วยเป็นที่ปรากฏแน่ชัดว่า การบริหารราชการแผ่นดินโดยรัฐบาลรักษาการปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งแบ่งฝ่าย สลายความรู้รักสามัคคีของคนในชาติอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ชาติไทย ต่างฝ่ายต่างมุ่งหวังเอาชนะด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบและมีแนวโน้มวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยประชาชนส่วนใหญ่เคลือบแคลงการบริหารราชการแผ่นดินอันส่อไปในทางทุจริตประพฤตินิชอบอย่างกว้างขวาง หน่วยงาน องค์กรอิสระถูกครอบงำทางการเมือง ไม่สามารถตอบสนองเจตนารมณ์ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร...”^๕ หลังจากนั้นได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดการเสียหายต่อรัฐหรือ คตส. ให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือเห็นชอบโดยบุคคลในคณะรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของโดยผลของการปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นไปได้โดยทุจริตหรือประพฤตินิชอบ ตรวจสอบสัญญา สัญญาสัมปทานหรือการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤตินิชอบและตรวจสอบการกระทำของบุคคลใดๆที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือหลีกเลี่ยงกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรอันเป็นการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ^๖ ต่อมา คตส. ได้ดำเนินการตรวจสอบและส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อหัวหน้ารัฐบาลคือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร (ยศในขณะนั้น) นายกรัฐมนตรีซึ่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำพิพากษาว่า จำเลยคือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐(๑) วรรคสาม มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง ให้จำคุก ๒ ปี ซึ่งขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงนายกรัฐมนตรียอมรับมอบหมายไว้วางใจให้บริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราชการและประชาชนแต่จำเลยกลับฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งที่จำเลยเป็นหัวหน้ารัฐบาลต้องกระทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ประพฤติตนในสิ่งที่ตั้งตามจริยธรรมของนักการเมืองให้เหมาะสมกับที่ได้รับความไว้วางใจในตำแหน่งหน้าที่อันสำคัญยิ่งนี้ จึงไม่สมควรรอกการลงโทษ” และให้เงินที่ได้จากการขายหุ้น และเงินปันผลหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๖,๓๗๓,๖๘๗,๔๕๔.๗๐ บาท พร้อมดอกผลเฉพาะดอกเบี้ยที่ได้รับจากบัญชีเงินฝากจนถึงวันที่ธนาคารส่งเงิน

^๔ ผาสุก พงษ์ไพจิตร, โพสต์ทูเดย์ ข่าววิเคราะห์ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

^๕ แถลงการณ์คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข,ราชกิจจานุเบกษา เล่ม๑๒๓ ตอน ๙๕ ก, ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙

^๖ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ,ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๐๕ ก วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙

^๗ คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม.๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑/๒๕๕๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๑๒๖ ก วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑

จำนวนดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะนายกรัฐมนตรีเอื้อประโยชน์แก่ธุรกิจของบริษัทชินคอร์ป^๘

ต่อมา ได้มีการทำรัฐประหารในประเทศโดยอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ นับเป็นการรัฐประหารครั้งที่ ๑๓ โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีสาเหตุการรัฐประหาร เช่นเดียวกันกับการรัฐประหารหลายๆ ครั้งที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็น เรื่องความขัดแย้งทางการเมือง การล้มล้างระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเหตุผลสำคัญที่มักจะมีการกล่าวอ้างถึงคือ “การทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล” โดยเฉพาะโครงการรับจำนำข้าว เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤติความชอบธรรมของรัฐบาลในการบริหารประเทศ อันเนื่องมาจากการทุจริตในกระบวนการต่างๆ ของโครงการรับจำนำข้าว ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีมติชี้มูลความผิดผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องในโครงการรับจำนำข้าว โดยพบว่าไม่มีการซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ หรือจีทูจีประกอบด้วยนักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนรวม ๑๕ ราย อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาพิพากษาคดี รวมทั้งได้มีความเห็นให้ถอดถอน น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้นนอกจากตำแหน่งและมีความเห็นให้ดำเนินคดีอาญาฐานละเลยการปฏิบัติหน้าที่จนทำให้เกิดการทุจริตในโครงการรับจำนำข้าว ประเทศชาติเสียหายนับแสนล้านบาท อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลฎีกาฯ โดยในกรณีถอดถอน น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ถูกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเมื่อ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๘ ให้ตัดสิทธิไม่ยุ่งเกี่ยวทางการเมือง ๕ ปี และกระทรวงการคลังได้ออกคำสั่งให้ชดเชยความเสียหาย จำนวน ๓๕,๗๒๗ ล้านบาท ในโครงการรับจำนำข้าว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

แต่ก็เชื่อว่าเฉพาะหัวหน้ารัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งจะมีปัญหาเกี่ยวกับคอร์รัปชัน หัวหน้ารัฐบาลที่มาจาก การรัฐประหารก็มีปัญหาลักษณะเดียวกันคือ กรณีการยึดทรัพย์จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีต นายกรัฐมนตรีอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ ของธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๐๗ โดย นายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร ในขณะนั้นมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของมรดกของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และทรัพย์สินในกองมรดกของท่านผู้หญิงวิจิตรธนะรัชต์ ให้ตกเป็นของรัฐโดยอ้างเหตุผลในการยึดทรัพย์ว่า โดยปรากฏชัดเจนโดยปราศจากข้อสงสัยว่า จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ขณะยังมีชีวิตอยู่ได้ใช้อำนาจหน้าที่ในทางราชการโดยมิชอบ กระทำการเบียดบังและยกยอกทรัพย์สินของรัฐไปหลายครั้งมีจำนวนมากถึง ๖๐๔,๕๕๑,๒๗๖.๖๒ บาท การกระทำดังกล่าวนี้มีผลเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร^๙ และกรณียึดทรัพย์ จอมพลถนอม กิตติขจร กับพวก คือจอมพล ประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจร ซึ่งนายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้สอบสวนและยึดทรัพย์บุคคลทั้งสามและภริยาของบุคคลทั้งสามด้วย^{๑๐} มูลค่า ๔๐๐ กว่าล้านบาท^{๑๑}

จะเห็นว่าผู้นำที่มาจาก การเลือกตั้งหรือผู้นำที่มาจาก การรัฐประหารต่างก็มีปัญหาคอร์รัปชัน เช่นเดียวกันและยังมีการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิก

^๘ คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม.๑๔/๒๕๕๑คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑/๒๕๕๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๒๑ ก ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๓

^๙ ย้อนรอยคดียึดทรัพย์-นักการเมืองร่ำรวยผิดปกติ หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ <http://www.komchadluek.net/news/politic/๔๔๙๐๐>

^{๑๐} คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ สสร.๔๐/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอนที่ ๑๔๐ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

^{๑๑} ย้อนรอยคดียึดทรัพย์-นักการเมืองร่ำรวยผิดปกติ หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ <http://www.komchadluek.net/news/politic/๔๔๙๐๐>

โดยประชาชนตามหลักประชาธิปไตย ก็ปรากฏว่ามีคดีทุจริตเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ปรากฏจากข้อมูลเรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด จำนวน ๑,๑๙๑ รายการ ปรากฏว่าเป็นเรื่องขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๐๑ รายการ เทศบาล ๑๔๐ รายการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑๐ รายการ เมืองพัทยา ๑ รายการ กรุงเทพมหานคร ๑๔ รายการ เรื่องกล่าวหา ร้องเรียนที่อยู่ระหว่างดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง จำนวน ๒,๔๕๑ รายการ เป็นเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึง ๙๐๐ รายการ^{๑๒} นอกจากนี้ยังปรากฏข้อมูลการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ว่าทุจริตต่อหน้าที่ที่อยู่ระหว่างดำเนินการแยกเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งถือเป็นตัวแทนประชาชนกับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายประจำ ในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๐-๒๕๖๐ ปรากฏข้อเท็จจริงดังนี้

**ตารางสถิติเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา ร้องเรียนที่อยู่ระหว่างดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช.
กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๖๐**

หน่วย : ราย

ประเภทตำแหน่ง	ปีงบประมาณ พ.ศ.											รวม
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	
1. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	52	41	35	13	20	29	42	103	30	183	16	564
1.1 ข้าราชการการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	1	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	5
1.2 ข้าราชการการเมืองกรุงเทพมหานคร ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น	51	41	34	13	19	29	41	103	30	182	16	559
2. กลุ่มข้าราชการ พนักงานของรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในสังกัดองค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	-	5
2.1 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารระดับสูง (ระดับกรรมการหรือเทียบเท่าขึ้นไป)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2 ผู้ดำรงตำแหน่งระดับหัวหน้าหน่วยงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
2.3 ผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4 ผู้ดำรงตำแหน่งระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
3. กลุ่มข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษา และข้าราชการฝ่ายอัยการ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
3.1 ข้าราชการตุลาการและผู้พิพากษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2 ข้าราชการอัยการ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
4. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐระดับอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป	9	-	1	1	4	4	12	22	12	25	1	91
4.1 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ	3	-	1	-	4	3	9	17	9	16	1	63
4.2 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	6	-	-	1	-	1	2	3	3	4	-	20
4.3 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานองค์การมหาชน	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
4.4 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	-	6
5. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป	32	30	22	12	19	37	58	86	48	127	12	483
5.1 ข้าราชการพลเรือนสามัญ	6	5	5	4	6	15	13	25	17	60	4	160
5.2 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	17	16	11	6	9	15	24	31	13	32	8	182
5.3 ข้าราชการตำรวจ	-	-	-	-	-	-	5	1	1	1	-	8
5.4 ข้าราชการฝ่ายทหาร	1	-	-	-	-	-	1	2	-	3	-	7
5.5 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	6	4	2	1	-	5	9	19	12	20	-	78
5.6 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	1	5	-	-	1	-	1	2	-	7	-	17
5.7 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	-	3	1	3	1	4	6	5	3	-	27
5.8 พนักงานองค์การมหาชน	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	3
5.9 พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
6. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการ	86	83	73	106	136	123	114	108	97	70	18	1,014

^{๑๒} เว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ช. www.nacc.go.th

ประเภทตำแหน่ง	ปีงบประมาณ พ.ศ.											รวม
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	
บริหาร (ระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง)												
6.1 ข้าราชการพลเรือนสามัญ	8	9	20	29	58	37	39	33	28	27	5	293
6.2 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	60	62	40	51	45	67	59	60	56	36	10	546
6.3 ข้าราชการตำรวจ	2	2	-	5	-	-	2	-	-	-	-	11
6.4 ข้าราชการฝ่ายทหาร	-	1	1	1	1	1	3	-	-	-	1	9
6.5 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	2	2	2	-	-	6	2	2	1	3	-	20
6.6 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	2	-	1	3	2	-	1	7	4	3	-	23
6.7 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	6	6	2	18	8	6	5	7	1	1	70
6.8 พนักงานองค์การมหาชน	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
6.9 พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น	2	1	-	15	12	4	2	1	1	-	1	39
7. กลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งในภาครัฐกิจเอกชนหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ภาครัฐ	34	17	22	8	16	37	84	62	7	10	-	297
7.1 ผู้ดำรงตำแหน่งในภาครัฐกิจเอกชน	21	17	21	8	16	32	80	54	7	9	-	265
7.2 ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ภาครัฐที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง	13	-	1	-	-	5	4	8	-	1	-	32
รวม	213	171	155	140	195	230	310	381	196	418	47	2,456

ที่มา : ศูนย์ประมวลข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ ณ วันที่ 22 พฤษภาคม 2560)

ตารางสถิติเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาร้องเรียนที่อยู่ระหว่างดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช. กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ม.100) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2560

หน่วย : ราย

ประเภทตำแหน่ง	ปีงบประมาณ พ.ศ.											รวม
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	
1. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	3	23
1.1 ข้าราชการการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2 ข้าราชการการเมืองกรุงเทพมหานคร ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	3	23
2. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการบริหาร (ระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2.1 ข้าราชการพลเรือนสามัญ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2.3 ข้าราชการตำรวจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4 ข้าราชการฝ่ายทหาร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.8 พนักงานองค์การมหาชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.9 พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	4	24

ที่มา : ศูนย์ประมวลข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ ณ วันที่ 22 พฤษภาคม 2560)

ตารางสถิติเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา ร้องเรียนที่อยู่ระหว่างดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ช.
กรณีกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2560

หน่วย : ราย

ประเภทตำแหน่ง	ปีงบประมาณ พ.ศ.											รวม
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	
1. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	961	677	783	670	803	878	1,176	1,541	1,431	1,987	452	11,359
1.1 ข้าราชการการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	43	73	85	91	70	48	84	83	43	22	10	652
1.2 ข้าราชการการเมืองกรุงเทพมหานคร ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น	918	604	698	579	733	830	1,092	1,458	1,388	1,965	442	10,707
2. ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองและข้าราชการรัฐสภาสามัญ	1	2	-	8	1	1	1	11	8	10	-	43
2.1 ข้าราชการรัฐสภาสามัญ	1	1	-	5	1	1	1	8	7	8	-	33
2.2 ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง	-	1	-	3	-	-	-	3	1	2	-	10
3. กลุ่มข้าราชการ พนักงานของรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในสังกัดองค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	62	36	33	53	65	55	47	52	34	39	28	504
3.1 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารระดับสูง (ระดับกรรมการหรือเทียบเท่าขึ้นไป)	8	15	12	8	12	13	20	37	18	8	4	155
3.2 ผู้ดำรงตำแหน่งระดับหัวหน้าหน่วยงาน	9	5	6	11	7	8	4	6	6	24	7	93
3.3 ผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป	32	6	8	15	19	14	9	4	5	3	4	119
3.4 ผู้ดำรงตำแหน่งระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง	13	10	7	19	27	20	14	5	5	4	13	137
4. กลุ่มข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษา และข้าราชการฝ่ายอัยการ	75	50	51	74	56	78	104	105	79	44	30	746
4.1 ข้าราชการตุลาการและผู้พิพากษา	47	37	23	35	28	54	79	71	35	41	18	468
4.2 ข้าราชการอัยการ	28	13	28	39	28	24	25	34	44	3	12	278
5. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐระดับอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป	301	178	219	219	336	317	471	480	372	505	83	3,481
5.1 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ	154	97	164	157	236	187	290	318	227	337	56	2,223
5.2 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	94	52	23	39	47	80	109	127	94	140	12	817
5.3 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานองค์การมหาชน	10	9	23	1	4	5	9	10	12	15	1	99
5.4 ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ	43	20	9	22	49	45	63	25	39	13	14	342
6. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป	1,003	761	843	778	898	987	1,229	1,359	1,342	1,454	447	11,101
6.1 ข้าราชการพลเรือนสามัญ	316	217	279	248	355	275	388	514	438	591	157	3,778
6.2 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	432	263	231	207	238	344	426	435	384	312	150	3,422
6.3 ข้าราชการตำรวจ	65	70	57	85	35	62	104	72	67	79	16	712
6.4 ข้าราชการฝ่ายทหาร	22	6	9	4	7	7	15	5	14	9	-	98
6.5 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	107	123	151	79	78	143	167	207	323	266	55	1,699
6.6 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	14	33	41	58	56	48	39	46	35	136	13	519
6.7 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	39	23	33	75	107	102	73	76	51	52	25	656
6.8 พนักงานองค์การมหาชน	-	12	13	1	4	1	2	2	12	3	3	53
6.9 พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น	8	14	29	21	18	5	15	2	18	6	28	164
7. กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการบริหาร (ระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง)	2,345	837	1,170	1,496	1,916	1,136	815	652	505	420	359	11,651
7.1 ข้าราชการพลเรือนสามัญ	669	274	344	465	771	418	328	253	195	168	110	3,995
7.2 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	544	302	390	485	529	373	259	223	227	157	115	3,604
7.3 ข้าราชการตำรวจ	567	154	279	320	274	91	83	38	34	7	25	1,872
7.4 ข้าราชการฝ่ายทหาร	40	15	22	12	10	18	10	10	1	1	1	140
7.5 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	25	28	42	10	19	17	19	28	12	26	3	229
7.6 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	13	10	10	12	40	36	14	14	6	4	11	170
7.7 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	385	13	31	100	128	107	47	66	22	22	28	949
7.8 พนักงานองค์การมหาชน	2	7	17	2	8	7	2	2	2	1	-	50
7.9 พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น	100	34	35	90	137	69	53	18	6	34	66	642

ประเภทตำแหน่ง	ปีงบประมาณ พ.ศ.											รวม
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	
8. กลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอื่นๆ)	109	53	126	104	104	112	41	50	32	15	-	746
รวม	4,857	2,594	3,225	3,402	4,179	3,564	3,884	4,250	3,803	4,474	1,399	39,631

ที่มา : ศูนย์ประมวลข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ ณ วันที่ 22 พฤษภาคม 2560)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดที่อยู่ระหว่างดำเนินการกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ จำนวน ๕๖๔ ราย จาก ๒,๔๕๖ ราย กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวน ๒๓ ราย จาก ๒๔ ราย กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ๑๑,๓๕๙ ราย จาก ๓๙,๖๓๑ ราย ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูง

วิธีการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับทั่วโลกคือการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของฮ่องกงโดยองค์กรที่มีชื่อว่า The Independent Commission Against Corruption:ICAC องค์กรนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ (ก่อนการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบหรือคณะกรรมการ ป.ป.ป. ปีเดียวเพราะคณะกรรมการ ป.ป.ป. ของไทยจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘) ยุทธศาสตร์ที่ใช้ดำเนินงานคือคือยุทธศาสตร์ที่เรียกว่า The Three-pronged Strategy ซึ่งประกอบไปด้วย ๑. การปราบปรามหรือการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) โดยหลักนิติธรรม ๒. การป้องกัน (Prevention) ๓. การปลูกฝังหรือให้การศึกษา (Education) ซึ่งยุทธศาสตร์ทั้งสามจะถูกใช้เพื่อเป้าหมายเดียวกันคือการลดระดับการคอร์รัปชัน และการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้อย่างยั่งยืนคือการปลูกฝังหรือให้การศึกษาแก่คนในสังคมให้มีความตระหนักรู้^{๑๓} และประเทศไทยก็ได้นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาปรับใช้ปรากฏในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบไว้ ๓ แนวทางคือ ๑.ปลูกฝังให้คนไทยไม่โกง ๒.ป้องกันการทุจริต ๓.ปราบปรามการทุจริต โดยมียุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เป็นแผนรองรับ^{๑๔}

สำหรับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติ เห็นชอบและให้หน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนแปลงแนวทางไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการราชการประจำปี^{๑๕} ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้^{๑๖}

^{๑๓} Hong Kong ICAC-About ICAC – Organisation Structure .www.icac.org.hk/en/about/struct/index.html

^{๑๔} แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙, หน้า ๑๒๙-๑๔๓)

^{๑๕} หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร๐๕๐๕/๓๘๗๒๗ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

^{๑๖} สำนักงาน ป.ป.ช.,บทสรุปผู้บริหาร ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓

พันธกิจ : สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ 50

วัตถุประสงค์ที่ 1 สังคมมีพฤติกรรม ร่วมต้านการทุจริตในวง กว้าง	วัตถุประสงค์ที่ 2 เกิดวัฒนธรรมทาง การเมือง (Political Culture) มุ่งต้านการทุจริตในทุก ภาคส่วน	วัตถุประสงค์ที่ 3 การทุจริตถูกยับยั้งอย่าง เท่าทันด้วยวัฒนธรรม กลไกป้องกันการทุจริตและ ระบบบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล	วัตถุประสงค์ที่ 4 การปราบปรามการทุจริตและ การบังคับใช้กฎหมาย มีความรวดเร็ว เป็นธรรมและ ได้รับความร่วมมือจาก ประชาชน	วัตถุประสงค์ที่ 5 ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศ ไทยมีค่าคะแนนในระดับที่ สูงขึ้น	
ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคม ที่ไม่ทนต่อการ ทุจริต	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับ เจตจำนง ทางการเมืองใน การต่อต้านการ ทุจริต	ยุทธศาสตร์ที่ 3 สกัดกั้นการ ทุจริต เชิงนโยบาย	ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบ ป้องกัน การทุจริตเชิงรุก	ยุทธศาสตร์ที่ 5 ปฏิรูปกลไกและ กระบวนการการ ปราบปรามการ ทุจริต	ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับคะแนน ดัชนี การรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย

และในการจัดทำงบประมาณประจำปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา ก็กำหนดให้มี แผนบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมาย แนวทาง และตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนี้

เป้าหมาย แนวทาง และตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ				
แผนฯ 12	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย				
เป้าหมายแผนฯ 12	เป้าหมายที่ 3 เพิ่มคะแนนดัชนีการรับรู้ การทุจริตให้สูงขึ้น				
ตัวชี้วัดเป้าหมายแผนฯ 12	3.1 ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริตสูงกว่าร้อยละ 50 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12				
เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 3	ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) สูงกว่าร้อยละ 50				
เป้าหมายแผนงานบูรณาการ	1. สังคมไทยมีภาพลักษณ์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตดีขึ้น				
ตัวชี้วัดเป้าหมาย แผนบูรณาการ	ประเทศไทยได้รับการประเมินค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) สูงกว่าร้อยละ 44 ในปี 2561				
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทุจริตที่และแหล่งข้อมูลหลักสำรวจ 8 ด้าน (CPI)	<ul style="list-style-type: none"> -GI การดำเนินการทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตมีอย่างน้อย 2 ข้อ -IMD การตัดสินใจและการทุจริตมีอยู่หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด -WEP ภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่างๆ มากน้อยเพียงใด -PERC ระดับการรับรู้ว่าการทุจริตเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันต่างๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง มากน้อยเพียงใด -WJP เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบมากน้อยเพียงใด -CRG ผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองมีการทุจริตโดยไร้ระบบสุจริตและระบบเครือข่าย และภาคการเมืองกับภาคธุรกิจมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด 	<ul style="list-style-type: none"> -GI การดำเนินการทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตมีอย่างน้อย 2 ข้อ -EIU ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ -IMD การตัดสินใจและการทุจริตมีอยู่หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด -WEP ภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่างๆ มากน้อยเพียงใด -WJP เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่ง หน้าที่ในทางมิชอบมากน้อยเพียงใด -CRG ผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองมีการทุจริตโดยไร้ระบบสุจริตและระบบเครือข่าย และภาคการเมืองกับภาคธุรกิจมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด 	<ul style="list-style-type: none"> -BF-BTI การปราบปรามการทุจริตและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด -IMD การตัดสินใจและการทุจริตมีอยู่หรือไม่และมากน้อยเพียงใด -WEP ภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่างๆ มากน้อยเพียงใด -WJP เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบมากน้อยเพียงใด -CRG ผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองมีการทุจริตโดยไร้ระบบสุจริตและระบบเครือข่าย และภาคการเมืองกับภาคธุรกิจมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด 		
แนวทางแผนงานบูรณาการ	1.1.1 สร้างจิตสำนึก และปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต	1.1.2 สร้างกลไกป้องกันการทุจริต	1.1.3 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต		
ตัวชี้วัดแนวทางแผนงานบูรณาการ	<p>1.1.1.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของสถานศึกษาภาครัฐ มีการจัดการเรียนการสอนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ร้อยละ 100 - สถานศึกษาเอกชน ร้อยละ 70 <p>ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของผู้เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีความตระหนักและได้รับการปลูกฝังให้มีทัศนคติและค่านิยมไม่ยอมรับการทุจริต ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 	<p>1.1.1.2 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสินค้าให้คิดสัมฤทธิ์ไม่ต่ำกว่า การทุจริตไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 <p>ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีความพร้อมด้านทุจริต มีจิตสำนึกสาธารณะและสามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ร้อยละ 75 	<p>1.1.1.3 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของจำนวนสมาชิกของกลุ่มองค์กรเข้าร่วมกิจกรรม การต่อต้านการทุจริตไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ <p>ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละความสำเร็จของอาสาสมัครหรือเครือข่าย ของส่วนราชการที่ผ่านการอบรม สามารถพัฒนาขยายผลและ คอยสอดส่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตร้อยละ 75 	<p>1.1.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของประชาชน มีความพึงพอใจในคุณภาพ การให้บริการและการดำเนินงานของรัฐ ร้อยละ 85 <p>1.1.2.2 ร้อยละของประชาชน มีความพึงพอใจในคุณภาพ การให้บริการและ การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 85</p>	<p>1.1.3.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเรื่องกล่าวหาหรือเรียน ดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมายร้อยละ 80 <p>ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเรื่องกล่าวหาหรือเรียนที่องค์คณะวินิจฉัย หรือสั่งคดีเห็นชอบตามที่เสนอ ร้อยละ 85

บทสรุป

ประชาธิปไตยซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองของรัฐ เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน เป็นการปกครองโดยเสียงส่วนใหญ่ อาจมีส่วนช่วยทำให้ระดับการคอร์รัปชันลดลงเพราะเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้คนแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ แต่เนื่องจากการคอร์รัปชันเป็นพฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่ตนเองโดยมิชอบมีสาเหตุของที่มาหลายประการ ซึ่งต้องใช้ทั้งวิธีปราบปราม วิธีป้องกัน และวิธีปลุกฝัง ผสมผสานกันไปอย่างเข้มแข็งจริงจัง โดยเฉพาะถ้าหากคนส่วนใหญ่ มีระบบคิดที่ถูกต้อง สามารถแยกประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือประโยชน์ส่วนตน ก็จะทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลดลง และส่งผลให้ประชาธิปไตยมีความเข้มแข็งด้วย

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสาร

หนังสือ : คู่มือพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย จัดพิมพ์โดย สำนักงานและกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๘
พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงาน ป.ป.ช., บทสรุปผู้บริหาร ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร๐๕๐๕/๓๘๗๒๗ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

แถลงการณ์คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข,

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอน ๙๕ ก, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ, **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๐๕ ก วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม.๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑/๒๕๕๐ **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๑๒๖ ก วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑

คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม.๑๔/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑/๒๕๕๓ **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๒๑ ก ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๓

คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ สสร.๔๐/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๖ **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๙๐ ตอนที่ ๑๔๐ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖)

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙, หน้า ๑๒๙-๑๔๓)

หนังสือพิมพ์

ผาสุก พงษ์ไพจิตร, **โพสต์ทูเดย์** ข่าววิเคราะห์ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

<http://www.posttoday.com/analysis/interview/๓๘๒๗๗๑>

ย้อนรอยคดียึดทรัพย์-นักการเมืองร่ำรวยผิดปกติ หนังสือพิมพ์ **คม ชัด ลึก** ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

<http://www.komchadluek.net/news/politic/๔๙๙๐๐>)

เว็บไซต์

สำนักงาน ป.ป.ช. www.nacc.go.th

Hong Kong ICAC-About ICAC – Organisation Structure .

www.icac.org.hk/en/about/struct/index.html